

3e Zondag van de Veertigdagentijd

Exodus 17,3-7

Johannes 4,5-15.19b-26.39a.40-42

Broeders en zusters,

1) We zijn nu halfweg de Veertigdagentijd, je zou kunnen zeggen halfweg de woestijn. Het vertrouwde land is zowel achter ons als voor ons niet langer zichtbaar. De zon staat hoog en brandt heet, de voeten zijn moe en we dorsten naar rust en water. Natuurlijk schets ik het nu wat zwaarder dan dat u het waarschijnlijk beleeft, maar het is wel hoe wij Jezus deze keer aantreffen.

Hij verblijft in een vreemde landstreek, Samaria, dat tussen het vertrouwde Judea en Galilea in ligt. U weet waarschijnlijk dat er weinig sympathie, dikwijls vijandschap was, tussen de Samaritanen en de Joden. Sterker nog, veel Joden keken neer op de Samaritanen. Jezus heeft een lange tocht achter de rug, en het Evangelie draait er geen doekjes omheen: Hij is afgemat, door de hitte en het lange lopen. De leerlingen zijn daarom al vooruit gegaan om voedsel te halen in een nabij gelegen dorp. Jezus rust ondertussen even uit op de rand van een diepe waterput. Daar treft Hij een Samaritaanse vrouw. Er ontstaat een kort gesprek tussen beiden dat op het eerste gezicht bol staat van onduidelijkheden, misverstanden en verwarring, waardoor het zelfs wat komisch, wat kluchtig aan doet.

2) Het begint met Jezus die de vrouw om te drinken vraagt en de vrouw die verbaasd, misschien zelfs wat verontwaardigd, reageert. Zij begrijpt niet waarom Jezus als Joodse man haar als Samaritaanse vrouw direct aanspreekt. Jezus komt met een antwoord dat zo mooi en van een andere orde is, dat ik me best kan voorstellen dat de vrouw Hem niet begrijpt. Hij zegt: als u wist wie Ik ben, dan had u Mij om water gevraagd, en dan zou Ik u dit levend water gegeven hebben. Maar de vrouw peilt nog niet de diepte van Jezus' woorden en reageert wat droog: U hebt niet eens een emmer, en de put is ook nog diep.

Jezus antwoordt, wederom met diepe en ware woorden: wie drinkt van Mijn water, zal nooit meer dorstig zijn. Het water dat Ik geef zal in jou blijven stromen als een bron van eeuwig leven. Een prachtige belofte. Maar hoe reageert de vrouw?: Heer, geef mij dan maar wat van dat water, want dan hoef ik niet meer telkens naar die put hier te lopen. Ze praten volkomen langs elkaar heen, zo lijkt het.

3) Maar natuurlijk is het Johannes hier niet om te doen een klucht te schrijven. Onder het eerste, intuïtieve en wat verwarrende verloop van de tekst schuilt een diepe theologie, en een scherpe omschrijving van de relatie tussen God en de mens. Johannes staat erom bekend dat hij in zijn teksten en getuigenis theologisch heel hoog inzet. Alleen in dit verhaal is de betekenis van de woorden wat meer verborgen, maar wat Johannes ons vertelt is niet minder dan de hele heilsgeschiedenis van de mensheid, gevat in een enkel verhaal en een enkele ontmoeting.

4) Ik zal proberen dit uit te leggen. Het verhaal begint met het noemen van de Jacobsbron. Hiermee worden we herinnerd aan de verhalen in de Thora, waarin God zich als de Ene God kenbaar maakt aan het volk van Israël, aan de aartsvaders, waaronder Jacob.

Vervolgens horen we over de verontwaardiging van de vrouw dat Jezus zich tot haar wendt. Daaronder schuilt de vraag: waarom gaat de Almachtige God een verbond aan met de mens, met ons, in al onze kleinheid en broosheid? Sterker nog waarom is deze God zo op ons betrokken dat Hij mens wordt, en het menselijke leven en lijden wil ondergaan? Deze mens, Jezus, is de Messias, zo horen we, die de vrouw toezegt levend

water te geven als zij daar om vraagt. Net zoals God de Heer, Mozes en zijn volk het lessende en verfrissende water gaf, toen zij daar om vroegen.

5) Maar de vrouw twijfelt nog. Jezus heeft immers geen emmer en de put is diep. Oftewel: hoe doet Hij het dan? Hierin klinkt een twijfel door die ook wij misschien wel eens hebben: Wat maakt dat Jezus onze verlosser is? Hoe kan Hij de claim waarmaken dat de Vader en Hij de goddelijkheid delen? Je ziet het als het ware niet aan Hem af. Hij heeft geen hulpmiddelen, geen leger, geen vleugels, geen aardse heerser die Hem steunt. Jezus heeft enkel Zichzelf. De eeuwige bron van het levenswater boort Hij aan door zelf in die diepe put af te dalen...tot op de bodem. Dat is de menswording, en dat is Pasen.

6) Plots wordt de vrouw hierdoor geraakt en voelt zij een verlangen ontstaan om zich aan Jezus' woorden en water te laven. Maar toch blijft er dat misverstaan, het langs elkaar heen praten. Is dit niet een heel realistische omschrijving van hoe wij vaak in het geloof staan? Op een en hetzelfde moment worden wij geraakt door het Evangelie en begrijpen we het niet, voelen wij ons thuis in de kerk en schuren wij ermee.

Maar hoe wij er ook in staan, met al onze zekerheden en twijfels, de Heer zendt ons uit. Hij vraagt aan ons om te getuigen. Ieder op zijn of haar eigen wijze, naar zijn of haar eigen mogelijkheden. Zo ook deze Samaritaanse vrouw. Zij vertelt de mensen in het dorp over Jezus en er ontstaat nieuwsgierigheid en fascinatie; zo bereidt zij hen voor. En als Jezus het dorp binnenkomt, dan herkennen ze Hem en ontvangen ze Hem, en onderwijst Hij hen.

7) Wat zien we hier gebeuren? De hele heilsgeschiedenis in een notendop: van Gods openbaring als de Ene God aan het volk van Israel, aan de aartsvaderen, waaronder Jacob, aan Mozes, tot aan de Incarnatie van Gods Zoon - de Messias - en vervolgens de roeping en de zending van elke mens. Met deze zending breekt Jezus Gods boodschap, Gods heilsbelofte open naar de heidense wereld, of de vreemde wereld, die van de Samaritanen, maar later ook die van de Romeinen en de Grieken tot aan onze wereld, hier en nu.

Dat klinkt vreugdevol, maar we kunnen niet ontkennen: deze wereld is verdeeld. De kinderen van Abraham zijn verdeeld. De christenen zijn verdeeld. Daarover spreekt Jezus nog een laatste woord, zo rondt Hij die hele heilsboodschap hoopvol af: *"Er komt een uur dat gij noch op die berg noch in Jeruzalem de Vader zult aanbidden."* Dus op een andere plek, een nieuwe plek die we nu nog niet kennen. Hoe verschillend en verdeeld we nu nog hier op aarde zijn, wij mogen er op hopen dat wij ooit één volk zullen zijn, verenigd op één hemelse plek, levend in de liefde en de genade van God. Amen.

- Pastoraal werker Yuri Saris